

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technisch Instituut Sint-Jozef te GERAARDSBERGEN

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 36566

Instelling Technisch Instituut Sint-Jozef

Directeur Luc DENDOOVEN

Adres Kleine Karmelietenstraat 3 - 9500 GERAARDSBERGEN

Telefoon 054-43.30.82

Fax 054-42.11.39

E-mail info@tisj-geraardsbergen.be

Website <http://www.tisj-geraardsbergen.be>

Bestuur van de instelling VZW Dioc. Schoolcomité Denderstreek-Zuid

Adres Collegestraat 11 - 9500 GERAARDSBERGEN

Scholengemeenschap SGKSO Geraardsbergen

Adres Kleine Karmelietenstraat 3 - 9500 GERAARDSBERGEN

CLB Vrij CLB Ninove

Adres Kluisweg 13 - 9400 NINOVE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 15-05-2017, 16-05-2017, 17-05-2017, 18-05-2017, 19-05-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 19-05-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 19-06-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Vinciane VANDERHEYDE

Teamleden Gabriël POPPE, Erik DE BOU, Marc D'HOOP

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	8
3.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001).....	10
3.1.1.3 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)	11
3.1.1.4 Maatschappelijke vorming (mavo) in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/019)	12
3.1.1.5 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede en derde graad (leerplannen D/2012/7841/014 en D/2012/7841/026).....	15
3.1.1.6 Aardrijkskunde in tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/019).....	17
3.1.1.7 Elektromechanica in tso tweede graad elektromechanica (leerplan D/2013/7841/006)	18
3.1.1.8 Frans in bso derde graad (leerplannen D/2012/7841/058 en D/2014/7841/018)	19
3.1.1.9 Engels en Frans in tso derde graad (leerplannen D/2014/7841/019 en D/2014/7841/008)	22
3.1.1.10 Specifiek gedeelte in bso derde graad Auto (leerplan D/2012/7841/027)	26
3.1.1.11 Specifiek gedeelte in bso derde leerjaar van de derde graad Auto-elektriciteit (leerplan D/2007/0279/008).....	28
3.1.1.12 Specifiek gedeelte in bso derde leerjaar van de derde graad Fotolassen (leerplan D/2008/7841/022).....	30
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	31
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	32
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	33
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	34
4.1 Leerbegeleiding.....	34
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	38
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	42
6.1 Wat doet de school goed?	42
6.2 Wat kan de school verbeteren?	42
6.3 Wat moet de school verbeteren?	42
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	43
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	43

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Technisch Instituut Sint-Jozef in Geraardsbergen heeft een zevenjarige structuur en biedt, naast een A-stroom en een B-stroom, studierichtingen aan in de studiegebieden Auto, Hout en Mechanica-elektriciteit in het tso en het bso. Het biedt ook onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers aan. Het totale aantal leerlingen in de school is de laatste vijf jaren stabiel. In de bovenbouw is het aantal leerlingen in het bso gestegen en in het tso is het gedaald. De school staat open voor alle leerlingen.

De school wordt geleid door een directieteam bestaande uit een directeur, een technisch adviseur-coördinator en twee technisch adviseurs met een complementaire specialiteit in nijverheidsgerichte studierichtingen. Het leiderschap is vooral gericht op het uitbouwen van het schoolbeleid, op de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie, op het aansturen en opvolgen van het onderwijskundig beleid - met inbegrip van de leerlingenbegeleiding - en op het creëren van samenwerkingsverbanden met ander instanties. Het directieteam opteert voor een coachend leiderschap en staat open voor de inbreng van de personeelsleden. De betrokkenheid van de personeelsleden bij de schoolwerking is dan ook groot en het schoolteam engageert zich om het opvoedingsproject te ondersteunen en om de beleidsprioriteiten te realiseren. Ook de ouders weten de directeur te vinden.

Het Technisch Instituut Sint-Jozef in Geraardsbergen wil kwaliteitsvol eigentijds technisch en beroepsonderwijs verstrekken en heeft hierbij veel aandacht voor zijn maatschappelijke rol om elke leerling kansen te bieden op het ontwikkelen van zijn talenten, ook meer kwetsbare leerlingen. De waardeneducatie, de openheid voor andere culturen en het verwerven van een gezonde en respectvolle levensstijl staan centraal in het opvoedingsproject van de school. Het uiteindelijke doel is een vlotte doorstroom van de leerlingen naar de arbeidsmarkt, goede slaagkansen in het hoger onderwijs en een positieve integratie in de samenleving.

Globaal kan men stellen dat de school haar opvoedingsproject waarmaakt. De grote aandacht voor de zorg en voor het welbevinden van de leerlingen viel op tijdens de doorlichting. De leerlingen die vanuit het tso doorstromen naar de professionele bachelor hebben goede slaagkansen. De meeste leerlingen die afstuderen in het bso vinden vlot werk. De school levert ook inspanningen om het vroegtijdig schoolverlaten terug te dringen.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de kwaliteit van de leerplanrealisatie wisselend is. Voor een aantal vakken voldoet de leerplanrealisatie niet omwille van lacunes in het aanbod van de leerplandoelstellingen en een onvoldoende representatieve evaluatiepraktijk. Over het algemeen is de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen voor verbetering vatbaar in alle doorgelichte vakken. In het algemeen is de noodzakelijke materiële uitrusting aanwezig, maar in sommige vakken (PAV, aardrijkskunde, en natuurwetenschappen) zijn er mogelijkheden voor verbetering op dit vlak.

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na. Hiertoe heeft ze een aantal mooie projecten in het leven geroepen en stimuleert ze de vakgroepen om een bijdrage te leveren aan de vakoverschrijdende eindtermen. Met het personeel wordt er frequent gecommuniceerd over de werking via personeelsvergaderingen. De ouders en de leerlingen krijgen informatie via digitale en klassieke media.

De school hanteert een gefaseerde aanpak voor haar zorgbeleid volgens de principes van brede basiszorg, verhoogde zorg en uitbreiding van zorg en heeft hiervoor een stappenplan uitgewerkt. In de concretisering zijn de psychosociale begeleiding, het welbevinden van de leerlingen, de leermotivatie en de remediëring van taalachterstand prioritair. De school levert veel inspanningen om de beginsituatie en de zorgbehoefte van elke leerling in kaart te brengen. Dit doet ze onder meer door een taalscreening uit te voeren in het eerste leerjaar van de eerste graad. Voor noden zoals taalachterstand of specifieke leer- of gedragsproblemen organiseert de school flexibele leertrajecten en verschillende begeleidende acties. De school zet in op het leren leren in de eerste graad en betreft hierbij ook de ouders. In de bovenbouw is de leerbegeleiding vooral gericht op de studieplanning voor de examens en de geïntegreerde proef. Het talenbeleid is vooral sterk ontwikkeld in de eerste graad en in het kader van de ondersteuning van de leerlingen die doorstromen vanuit de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers (OKAN), maar er zijn ook een aantal doelen, acties en projecten uitgewerkt voor de leerlingen van de tweede en de derde graad. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat in de meeste vakken de leraren wel aandacht hebben voor vormen van preventieve en curatieve leerbegeleiding. De doelgerichtheid en de doeltreffendheid daarvan vertonen kwaliteitsverschillen per vakgroep of per leraar. Nog niet alle vakgroepen slagen erin in alle lesgroepen een krachtige leeromgeving te creëren. Op schoolniveau wordt de kwaliteit van de leerbegeleiding vooral opgevolgd in het kader van de GOK-werking en van de Cel leerlingenbegeleiding.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Uit het onderzoek blijkt dat een aantal punten van de leer- en werkomgeving voor verbetering vatbaar zijn. De school gaat wel op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na, maar ze is hierin nog onvolledig.

Gelet op de lacunes in de leerplanrealisatie van een aantal vakken, besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies, beperkt in de tijd. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat ze de vastgestelde tekorten in voldoende mate heeft weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 B	maatschappelijke vorming	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Nijverheid	maatschappelijke vorming	
Graad 2 BSO Hout	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Basismechanica	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Houttechnieken	aardrijkskunde	
Graad 2 TSO Elektromechanica	aardrijkskunde	elektromechanica
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	aardrijkskunde	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	aardrijkskunde	
Graad 3 BSO Auto	Frans, project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Auto-elektriciteit	Frans	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Houtbewerking	Frans, project algemene vakken	
Graad 3 BSO Industriële houtbewerking	Frans	
Graad 3 BSO Fotolassen	Frans	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Lassen-constructie	Frans, project algemene vakken	
Graad 3 TSO Houttechnieken	Engels, Frans	
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	Engels, Frans	
Graad 3 TSO Elektromechanica	Engels, Frans	
Graad 3 TSO Industriële ICT	Engels, Frans	
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken	Engels, Frans	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De school heeft een impliciete visie op het nastreven van de VOET. De visie is gelinkt aan een brede vorming en een traditie van les overstijgende projectwerking. De school beschikt sinds de invoering van de nieuwe VOET over een kijkwijzer. Deze kijkwijzer bevat een overzicht van de mate waarin alle VOET bij alle leerlingengroepen worden nagestreefd. De school heeft een duidelijk zicht op de contexten die minder aan bod komen. Momenteel zijn er in het overzicht en de planning van de school nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen. Op schoolniveau wordt bijgestuurd door enkele projecten te vernieuwen of aan te passen. De vakgroepen werden geïnformeerd en aangespoord om bij te sturen vanuit de vakken, maar hun VOET-werking wordt veeleer formeel dan wel inhoudelijk opgevolgd.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De organisatiestructuur staat garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor de VOET. De organisatie en coördinatie van de VOET-werking zijn in handen van de directeur, de graadverantwoordelijken en het GOK-team. Zij treden stimulerend en faciliterend op. Zij creëren een draagvlak voor de informatieverzameling over activiteiten bij het volledige team waardoor er een bewuste koppeling is van de projecten aan de VOET. Zij nemen heel wat praktisch en organisatorisch werk op zich, zorgen voor ondersteuning via het digitaal platform en geven feedback op de inventarisatie. Heel wat leraren zijn actief bij de projecten betrokken, waardoor er een breed draagvlak is. De school investeert in de communicatie over de VOET en zorgt ervoor dat haar aanpak ook door nieuwe leraren gekend is. Er wordt frequent gecommuniceerd via personeelsvergaderingen, maar ook met de ouders en de leerlingen via digitale media en andere kanalen.
Doeltreffendheid	De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking. Voor de projecten gebeurt de evaluatie vrij systematisch en leidt ze tot bijstellingen. Hiaten in het aanbod worden stapsgewijs ingevuld. Ook leerlingen worden bij de evaluatie betrokken. De invulling van de VOET binnen de vakken wordt inhoudelijk weinig opgevolgd. De evaluatie is echter vooral gericht op het uitvoeringsniveau, nog te weinig op de beleidsmatige aanpak van de VOET.

Ontwikkeling Het schoolteam werd geïnformeerd over de geactualiseerde VOET en werd ondersteund bij het uitwerken van een efficiënte registratieprocedure. Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven. Nog niet alle leden van het schoolteam worden hiermee bereikt en nog enkele werkpunten op het vlak de implementatie van nieuw verworven inzichten tot in het onderwijsproces. Voor een aantal specifieke domeinen wordt nascholing gevolgd door een beperkt aantal personeelsleden, maar deze professionalisering kadert nog niet in een langetermijnvisie.

Uitvoering Vrijwel alle eindtermen worden met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Er zijn binnen de verschillende graden voor alle klassen **Sociorelationele ontwikkeling** activiteiten (toneel, projectdagen, extramurale activiteiten) gepland, waarmee gericht wordt gewerkt aan de meeste eindtermen. Bij deze projecten (o.a. 'expeditie geslaagd!' en 't is klare taal') zijn heel wat leraren en leerlingen betrokken. De leerlingen worden aangezet om ervaringen op te doen, diepgaand te discussiëren en de eigen attitudes in vraag te stellen. Een aantal van deze projecten wordt ook geëvalueerd en bijgestuurd. De eindtermen in verband met kunst en cultuur komen minder gericht aan bod.

Socioculturele samenleving Vrijwel alle eindtermen worden met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De eindtermen in verband met de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, het omgaan met verschillen, de rol van conflicten, worden onder meer nagestreefd aan de hand van schoolbrede projecten zoals 'Verkeerd geparkeerd' en de projectdag 'diversiteit'. De oprichting van OKAN- klassen leidde tot nieuwe inzichten en waardevolle initiatieven. De projecten richten zich op VOET uit verschillende contexten en leiden tot acties in elke graad. Ook heel wat andere projecten, gericht op leerlingen uit een bepaalde graad of uit bepaalde klasgroepen, dragen bij tot de uitwerking van de eindtermen uit deze context. Heel wat vakken leveren ook een bijdrage. Een voorbeeld is de aandacht in het vak PAV voor de eindtermen in verband met herinneringseducatie en diversiteit. De doelen in verband met kunst en cultuur worden nagestreefd aan de hand van onder meer enkele extramurale activiteiten. De school maakt hierbij ook gebruik van de culturele kansen en de diversiteit die de regio biedt. De eindterm in verband met de wederzijdse beïnvloeding van kunst en andere maatschappelijke domeinen komt veeleer impliciet aan bod.

3.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerlingen krijgen een goede leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen aangeboden. Een beperkt aantal hoofdstukken van het leerplan kwamen vorig schooljaar niet aan bod. Door de wetenschappelijke concepten te verbinden met dagelijkse waarnemingen en leefgewoonten, komen de algemene doelstellingen over 'wetenschap en samenleving' (AD7 t.e.m. AD10) voldoende aan bod. In de klas wordt aandacht besteed aan contextrijk leren, voor zover de uitrusting en het beschikbare materiaal het toelaten. Een theoretisch-wetenschappelijke aanpak vormt te veel het uitgangspunt waardoor de leerlingen kennis en vaardigheidsgerichte aspecten met onvoldoende samenhang leren verwerken. Hierdoor staan de algemene leerplandoelstellingen in verband met 'wetenschappelijke vaardigheden' (AD1 t.e.m. AD6) minder centraal dan het leerplan beoogt. De leerlingen leren tijdens de biotoopstudie minimaal observeren uit waarnemingen, aflezen van meetinstrumenten en determineren.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal en zijn uitgerust met een computer met internettoegang en een beamer. De lessen natuurwetenschappen vinden plaats in een lokaal zonder volwaardige demonstratietafel en zonder water- en elektriciteitsvoorzieningen voor de leerlingen, wat de kans op actief leren niet ten goede komt. De leerlingen krijgen beperkte kansen om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen, maar dit enkel voor de uitvoering van demonstratieproeven. De school wil in de toekomst samenwerken met naburige scholen binnen dezelfde scholengemeenschap en financiële ruimte scheppen om infrastructuur en leermiddelen voor de leerplanrealisatie aan te vullen en te actualiseren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De vraagstelling is verzorgd, gevarieerd, rijk geïllustreerd en ingebed in voor de leerlingen herkenbare contexten. Het beheersingsniveau is goed. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. De leerplandoelstellingen komen echter niet altijd evenwichtig aan bod. De vakgroep is gestart met het koppelen van de evaluatievragen aan de leerplandoelstellingen, maar deze analyse moet nog geoptimaliseerd worden. De puntenverdeling wordt grotendeels bepaald door de omvang van de verwachte antwoorden en te weinig door het belang van de getoetste leerplandoelstellingen. In lijn met het aanbod is er geen evaluatie van de 'wetenschappelijke vaardigheden'. De validiteit van de evaluatie komt ook in het gedrang omdat leraren toetsen en examens te veel afstemmen op het leerwerkboek of op de leerinhouden. Nochtans geeft het leerplan (p. 51) een duidelijke opsomming van de strategieën, vervat in de doelen. Het leerplan stelt dat het belangrijk is deze strategieën tijdens evaluatiemomenten te toetsen.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Tijdens de lesbezoeken blijkt een voldoende open communicatie tussen leerlingen en leraren. Het lesmateriaal is gestructureerd. De leerlingen krijgen hulp bij het plannen. Verwijzingen naar de leefwereld van de leerlingen en samenleving wakkeren de motivatie van de leerlingen aan. Demonstratieproeven visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. De leraren gebruiken het leerwerkboek en het bijhorend didactische materiaal om structuur te bieden voor de leerlingen. Deze leerwerkboekgerichte aanpak zorgt evenwel voor een sterke sturing. De gehanteerde invuldidactiek beperkt de ruimte voor leerlingeninitiatief. Het 'actief leren' krijgt minder plaats in het leerproces. De grote klasgroepen werken belemmerend voor de realisatie van de vaardighedsgerichte leerplandoelstellingen. Kleine overhoringen zetten de leerlingen aan tot regelmatige studie en bereiden hen goed voor op de examens in het tweede leerjaar. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De lesopdrachten ondergingen dit schooljaar wijzigingen als gevolg van personeelwissels. Ondanks deze wisselende opdrachten werken de leden van de vakgroep nauw samen met betrekking tot de gelijkgerichtheid in het aanbod en in de evaluatie. Er is collegiale samenwerking en lesmateriaal en evaluatievragen worden vlot uitgewisseld. De vakgroep ziet terecht werkpunten in de optimalisering van de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en de uitbreiding van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen. De vakgroep staat open voor externe feedback.

3.1.1.3 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen en eindtermen niet in voldoende mate. De evaluatie is niet valide. De gebruikte infrastructuur en leermiddelen ondersteunen de leerplanrealisatie niet in voldoende mate.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerplandoelstellingen en eindtermen werden vorig schooljaar niet met voldoende diepgang aangeboden en niet in voldoende mate gerealiseerd. De voorgeschreven toepassingsgebieden en verscheidene geplande projecten kwamen vorig schooljaar niet kwaliteitsvol aan bod en vinden ook dit schooljaar weinig of geen draagvlak binnen de opdrachten. Het cursusmateriaal, de werkmethode en de werkopdrachten zijn onvoldoende afgestemd op de eindtermen en de leerplandoelstellingen. Het doorlopen van het technisch proces staat niet voorop bij de realisaties, die vooral bestaan uit theorielessen en sterk gestuurde namaakopdrachten. Bij de 'doe-activiteiten' ligt de nadruk te sterk op het klassikaal uitvoeren van opdrachten en niet op de probleemomschrijving en het ontwerpen. De meeste leerinhouden komen hierdoor onvolledig, onevenwichtig en veel te kennisgericht aan bod.
---	---

De leerplandoelstellingen in verband met het onderzoeken, ontwerpen en realiseren van onderdelen en (deel)systemen, de stappen van het technisch proces, energieomvormingen, sturingen en regelsystemen en de integratie van ICT-mogelijkheden krijgen onvoldoende aandacht.

De leerplandoelstellingen in verband met techniek en samenleving worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Het oriënterend karakter van het vak techniek en de evolutie van sturing in het eerste leerjaar naar meer open opdrachten in het tweede leerjaar zijn nog belangrijke aandachtspunten. De sterke sturing door de invulboekjes, de klasgrootte, het gebrek aan aansluiting van beide wekelijkse lessen in het eerste leerjaar en de niet leerplangerichte aanpak hypothekeren het studiepeil.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het technieklokaal biedt voldoende ruimte om in functie van de grootte van de klasgroep actief en constructief leren en werken mogelijk te maken. De leermiddelen en de uitrusting zijn voor sommige toepassingsgebieden (o.a. biochemie) en leerplandoelstellingen (sturingen en regelsystemen, ICT-integratie) ontoereikend. De beschikbare leermiddelen worden onvoldoende ingezet. De noodzaak om uit te wijken naar een apart computerlokaal bemoeilijkt de ICT-integratie. De akoestiek in het technieklokaal is niet bevorderlijk voor het gehoor en voor het leerproces.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is niet valide. Ze is overwegend gebaseerd op kennisreproductie door middel van toetsen, taken en examens. Hierdoor is de evaluatie onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Criteria en een duidelijke cesuur ontbreken. De school opteert voor een systeem van drie examens en vijf deelrapporten per schooljaar. Het evaluatiesysteem is overwegend gebaseerd op schriftelijke taken en toetsen en enkele werkopdrachten. De verhouding tussen practica en theoretische kennis is niet in overeenstemming met de leerplanvoorschriften.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Activerende werkvormen komen niet in voldoende mate aan bod. Begeleid zelfstandig leren is nog te weinig ingeburgerd in de lessen techniek. Soms biedt het cursusmateriaal, dat slechts gedeeltelijk gevolgd wordt, onvoldoende creatieve mogelijkheden om de leerplanvisie te faciliteren.

3.1.1.4 Maatschappelijke vorming (mavo) in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/019)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen zijn voldoende herkenbaar in het aanbod en de uitwerking van de thema's. De evaluatiepraktijk bevindt zich in een overgangsfase naar permanente evaluatie. De afstemming op de leerplandoelstellingen voldoet nipt. De vakgroep beschikt over voldoende professionaliteit om deze verder op punt te zetten.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De vakgroep plant het onderwijsaanbod met verwijzing naar de betrokken leerplandoelstellingen, ontwikkelingsdoelen en vakoverschrijdende eindtermen. In de uitvoering is het leerwerkboek de overheersende leidraad. Over de twee leerjaren verspreid bestrijken de aangeboden leerinhouden en bijhorende oefeningen de meeste leerplandoelstellingen. De link met de ontwikkelingsdoelen voldoet voor de dimensies tijd en ruimte en voor de thema's 'de school en haar omgeving', 'de stad in verleden en heden', 'de woning' en 'de vrijetijdsbesteding'. Leerinhouden met betrekking tot de dimensie maatschappij komen eveneens aan bod, maar de betrokkenheid op de eigen leefomgeving is niet altijd voldoende uitgesproken.
---	---

In de loop van het schooljaar maken de leerlingen geregeld kennis met relevante gebeurtenissen uit de actualiteit en leren zij die verwerken op basis van informatiebronnen.

Via de oefeningen in het leerwerkboek verwerven de leerlingen voldoende vaardigheden om aangeboden informatie te verwerken. Ze leren ook geregeld informatie zoeken in naslagwerken (bijvoorbeeld de atlas) of op het internet. De begeleiding daarbij focust voldoende op het planmatig leren werken van de leerlingen.

De context waarin de leerinhouden en de werkopdrachten aangeboden worden, stemt niet voor alle onderdelen volledig overeen met de doelstellingen en de pedagogische wenken van het leerplan. De benadering is vaak te algemeen en kennisgericht. De eigen leefomgeving is in sommige thema's voldoende geïntegreerd, in andere dan weer niet. De leerlingen oefenen voldoende vaardigheden, maar niet altijd in concrete en zinvolle contexten. De meeste oefeningen gebeuren op basis van de informatiebronnen in het leerwerkboek. Het gebruik van concrete contexten en van authentieke en actuele informatiebronnen is niet optimaal. Op die manier zijn de aangeboden kennis, informatieverwerking en oefeningen niet altijd voldoende gericht op functionele competenties en redzaamheid. Enkele waardevolle ervaringsgerichte acties of projecten compenseren dit gedeeltelijk, onder meer de wandel- en zoektocht in Geraardsbergen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leslokalen zijn uitgerust met digitale projectie-apparatuur die ingezet wordt voor visualisering, analyse van informatiebronnen en ondersteuning van de leerlingennotities. De leerlingen kunnen naslagwerken, waaronder atlassen, raadplegen. Het gebruik van aanvullende leermiddelen of documentatie naast het leerwerkboek verschilt per leraar. Voor zoek- en verwerkingsopdrachten op het internet kunnen de leerlingen terecht in een computerlokaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Vanaf dit schooljaar is er permanente evaluatie voor mavo. De vakgroep is nog op zoek naar een kwaliteitsvolle invulling. Herhalingsstoetsen zijn voorlopig de meest voorkomende evaluatievorm. De vraagstelling in de toetsen sluit bij de leerinhouden en de oefeningen in het leerwerkboek aan. Dit maakt de evaluatie representatief voor de geziene leerinhouden en herkenbaar voor de leerlingen.

De aard, de inhoud en de frequentie beantwoorden echter nog niet volledig aan de kwaliteitscriteria van een permanente evaluatie. De afstemming op de leerplandoelstellingen voldoet niet voor alle onderdelen. De vraagstelling peilt bijna uitsluitend naar de reproductie van aangeleerde kennis en vaardigheden. Procesevaluatie komt zelden of niet voor. Er zijn weinig opdrachten die peilen naar toepassingen van informatieverwerving en -verwerking en vaardigheden in concrete, functionele contexten. De vakgroep is zich daarvan bewust en plant een bijsturing geïnspireerd op de evaluatieopdrachten in project algemene vakken (PAV).

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het activerende en motiverende klasmanagement bevordert het leren van de leerlingen. De ontwikkeling van een gepaste leerhouding en planmatig leren werken staan centraal in de leerbegeleiding. De leraren zijn op de hoogte van de beginsituatie van de leerlingen. De activerende werkvormen maken het mogelijk elke leerling te begeleiden en op te volgen. Er zijn voldoende instructies en ondersteuning bij oefeningen en taken.

Het overheersende gebruik van de invuldidactiek in het leerwerkboek spreekt vooral de receptieve taalvaardigheid van de leerlingen aan, maar bevordert slechts in geringe mate hun productieve taalvaardigheid.

De leerlingen krijgen geregeld feedback op hun leerprestaties. Vanuit vaststellingen van tekorten of leerproblemen organiseert de leraar remediëring, geïntegreerd in het onderwijsleerproces. In geval van specifieke leer- of taalproblemen zijn er begeleidende maatregelen aansluitend bij de afspraken daarover op schoolniveau. De intensieve begeleiding van de leerlingen leidt over het algemeen tot positieve leerprestaties.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Er is openheid voor kwaliteitsbewaking. Die komt vooral tot uiting in de intensieve begeleiding en opvolging van de leerlingen. Op vakniveau ontbreken stabiliteit in de lesopdrachten en inhoudelijke ondersteuning. Er is tot nog toe geen overleg tussen mavo en PAV, hoewel er raakpunten zijn en leerlijnen ontwikkeld kunnen worden. De combinatie van mavo en PAV in de lesopdracht, zoals dit jaar het geval is, biedt perspectief voor verticale samenhang.

De vakgroep staat open voor deskundigheidsbevordering. De leraren hebben tot nog toe overwegend algemeen pedagogische nascholing gevolgd in het teken van de leerlingenbegeleiding. Vakinhoudelijke nascholing, afgestemd op de reële noden zoals evaluatiepraktijk, kwam tot nog toe te weinig aan bod.

3.1.1.5 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede en derde graad (leerplannen D/2012/7841/014 en D/2012/7841/026)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen zijn herkenbaar in het aanbod en de uitwerking van de thema's. De verschillende doelstellingendomeinen zijn voldoende vertegenwoordigd. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voldoet.

Onderwijsaanbod	De vakgroep werkt doelmatig aan de afstemming van het onderwijsaanbod op de leerplandoelstellingen. In beide graden is er in de jaarplanning per thema een uitgeschreven koppeling van de leerinhouden aan de leerplandoelstellingen. Op die manier bewaakt de vakgroep de leerplangerichtheid en stuurt ze bij waar nodig. Ook in de leerbundels voor de leerlingen staan de leerdoelen vermeld.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Op enkele uitzonderingen na zijn in beide graden de leerplandoelstellingen van het domein 'maatschappelijke participatie' voldoende vertegenwoordigd. Tijd- en ruimtebewustzijn, sociaal-maatschappelijk bewustzijn, gezondheid en (verkeers)veiligheid komen via verschillende thema's en actualiteitsonderwerpen op een degelijke manier aan bod. Enkele extramurale activiteiten en ervaringsgerichte projecten hebben daarin een belangrijke vormende meerwaarde. In de tweede graad zijn er weinig leerinhouden met betrekking tot natuurwetenschappelijke kennis en vaardigheden. Deze komen veeleer indirect aan bod in de context van andere thema's of actualiteit. In de derde graad komen deze doelstellingen wel aan bod via enkele specifieke thema's. Dat de leerlingen daarbij ook enkele experimentele proefjes uitvoeren, is positief.

Leerinhouden die specifiek gericht zijn op de economisch-maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen komen voor in de vorm van informatie en oefeningen over consumentengedrag, financiële verrichtingen en budgettering, de stap naar de arbeidsmarkt en kennismaking met maatschappelijke diensten en documenten. De oefeningen daarbij kaderen niet altijd in een optimale concrete probleemstellende context. Er ontbreekt op dit vlak een leerlijn gericht op voldoende kritisch consumentengedrag in de derde graad. Enkele onderdelen van dit domein schuift de school bewust door naar het derde leerjaar van de derde graad, omdat de meeste leerlingen een specialisatiejaar volgen.

Conform het leerplan zijn verschillende taalvaardigheden geïntegreerd in de frequente toepassingen van informatieverwerving en -verwerking. Begrijpend lezen, kijk- en luistervaardigheden en spreekvaardigheden komen het meest aan bod. Dat de leerlingen daarbij verschillende leer- en taalstrategieën leren toepassen, is positief. Werkpunten met betrekking tot de taalvaardigheden zijn de variatie van tekstsoorten en taaltaken gericht op schrijfvaardigheid.

Het aanbod van probleemoplossend denken (functionele rekenvaardigheden) voldoet. De verschillende rekenvaardigheden die het leerplan vooropstelt, zijn via oefeningen in verschillende thema's geïntegreerd. De functionaliteit en de doeltreffendheid voldoet niet in alle thema's. Vooral in de tweede graad zijn de oefeningen soms onnodig uitgerafeld. In de derde graad missen sommige rekenvaardigheden met betrekking tot de economisch-maatschappelijke weerbaarheid het nodige beheersingsniveau, bijvoorbeeld voor de oefeningen gezinsbudgettering en financiële verrichtingen.

Zelfstandig werk of groepswerk met toepassing van informatieverwerking en -verwerking en presentatie komen frequent voor. Daarbij leren de leerlingen voldoende gebruik maken van stappenplannen en strategieën die hun organisatiebekwaamheid bevorderen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting voor PAV beantwoordt niet volledig aan de minimale materiële leerplanvereisten. Zo kunnen de leerlingen niet permanent ICT gebruiken voor zoek- en verwerkingsopdrachten. Daarvoor moeten computerlokalen gereserveerd worden. De leraren streven er voldoende naar deze op regelmatige basis te gebruiken. In elk leslokaal zijn multimedia en dataprojectie aanwezig, waarmee bronnenanalyse gebeurt en het onderwijsproces visueel en structureel ondersteund wordt. De leerlingen kunnen ook naslagwerken en ondersteunende leermiddelen gebruiken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is een samenstelling van geïntegreerde taken, opdrachten zelfstandig werk of groepswerk, enkele toetsen en examens. Ze sluit logisch aan bij het onderwijsproces en is overwegend vaardigheidsgericht. De meeste leerlingen behaalden voldoende resultaten voor PAV.

In de meeste evaluatieopdrachten is er een verwijzing naar de betrokken doelstellingendomeinen. De link is voldoende geconcretiseerd voor de domeinen informatieverwerking en -verwerking, de taal- en rekenvaardigheden en de organisatiebekwaamheid, maar minder concreet voor de doelstellingen maatschappelijke participatie.

Wat de representativiteit van de leerplandoelstellingen in de evaluatie betreft gelden dezelfde vaststellingen en opmerkingen als in het onderwijsaanbod. Opdrachten 'informatieverwerking en -verwerking' met integratie van taal- en rekenvaardigheden en organisatiebekwaamheid overwegen in de evaluatie dagelijks werk en de examens. De beoordelingscriteria bij deze opdrachten zijn voldoende valide en transparant. Dat de leerlingen daarbij ook geregeld zelf- en peerevaluatie toepassen, is positief.

De validiteit van de evaluatie van de doelstellingen 'maatschappelijke participatie' voldoet niet in alle onderdelen. Met het oog op de maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen peilt ze onvoldoende naar vaardigheden en toepassingen in concrete probleemstellende contexten. In de derde graad is het beheersingsniveau van dergelijke opdrachten niet optimaal (onder meer de complexiteit van de context en de opgave).

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het motiverende klasmanagement, gestructureerde leerlingencursussen, de toepassing van stappenplannen en leerstrategieën en het gebruik van ondersteunende leermiddelen zijn onderdelen van een goede leerbegeleiding. In de leerlingencursussen staan bij elk thema de beoogde doelstellingen vermeld, zodat de leerlingen op de hoogte zijn van de leerdoelen.

Via een instaphema of -toets en de portretterende klassenraden zijn de leraren op de hoogte van de beginsituatie van elke leerling. Voor leerlingen met specifieke leerproblemen zijn er ondersteunende en compenserende maatregelen. Het frequent gebruik van activerende werkvormen laat toe de leerlingen individueel te begeleiden en op te volgen.

De vele werk- en evaluatieopdrachten bieden voldoende gelegenheid voor feedback over de leerprestaties. De beoordelingscriteria worden daarbij duidelijk gecommuniceerd. De toepassing van zelf- en peerevaluatie leert de leerlingen ook zelf te reflecteren over hun leerproces. Vanuit vaststellingen van tekorten organiseren de leraren remediëring, meestal geïntegreerd in het onderwijsleerproces.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep vertoont een grote vak- en schoolbetrokkenheid. Het vakoverleg is een hefboom voor ontwikkelingsdynamiek. Documenten zoals de jaarplanning, de doelstellingenmatrix, leerlijnen, checklijsten en evaluatiecriteria getuigen van leerplanstudie, ontwikkeling van horizontale en verticale samenhang en bijsturing van vastgestelde verbeterpunten. De leraren overleggen formeel en informeel, doen een beroep op ondersteuning van de pedagogische begeleiding en volgen geregeld nascholing.

Een werkpunt in het vakoverleg is de samenwerking met mavo (eerste graad en specialisatiejaar). Beide vakgroepen zijn zich tot nog toe onvoldoende bewust van de verwantschap van de doelstellingen en de noodzaak van verticale samenhang. De combinatie van mavo en PAV in de lesopdracht, zoals dit het huidige schooljaar het geval is, biedt perspectief voor samenwerking.

3.1.1.6 Aardrijkskunde in tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/019)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. De leerlingen worden goed begeleid.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De vakgroep werkt planmatig, waardoor alle grote thema's aan bod komen. Er wordt voldoende leerplangericht en op het juiste beheersingsniveau gewerkt met de nadruk op de analyse van bronnenmateriaal, waaronder de atlas. De actualiteit krijgt via taken en tijdens de lessen doorheen het schooljaar voldoende aandacht. Sedert dit schooljaar realiseren de leerlingen in de beide leerjaren het noodzakelijk zelfstandig werk.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen vinden plaats in een vaklokaal waar de meeste minimale materiële vereisten aanwezig zijn. De wandkaarten ontbreken, waardoor het gebruik voor het lokaliseren van plaatsen bemoeilijkt wordt. De school beschikt niet over een orohydrografische wandkaart van de wereld. De ICT-uitrusting wordt ingezet ter ondersteuning van de les. Het ICT-gebruik door de leerlingen is beperkt.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurt op basis van toetsen en examens. De vragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van de puntenverdeling. Het gebruik van bronnenmateriaal is evenwel te beperkt. De verhouding tussen kennis en vaardigheden weerspiegelt daardoor niet deze van de operationele werkwoorden in de leerplandoelen. Binnen het overwicht van kennis in de te verdienen punten, wordt ook niet functionele kennis gevraagd. De evaluatie sluit daardoor te weinig aan bij het inzichtelijk leren dat in de lespraktijk wel aan bod komt, maar er is een positieve evolutie.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen beschikken over duidelijk gestructureerd studiemateriaal en rijk geïllustreerde werkblaadjes. Tijdens de lessen wisselen onderwijsleergesprek en korte opdrachten, vaak onder de vorm van duowerk, elkaar af. Daarbij volgen de leraren de leervorderingen van nabij op en wordt er bijgestuurd waar nodig. De leerlingen weten ook duidelijk wat de verwachtingen zijn bij de evaluatie. De kennisgerichte evaluatie zelf levert echter weinig feedback op voor de leerling over het werkelijk beheersen van de vaardigheden.

3.1.1.7 Elektromechanica in tso tweede graad elektromechanica (leerplan D/2013/7841/006)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatiepraktijk is valide. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Het aanbod is voldoende tot goed afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De verschillende onderdelen van het leerplan, met name kennis, vaardigheden en attitudes komen evenwichtig aan bod. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. Voor elektriciteit, praktijk elektriciteit, praktijk mechanica en technisch tekenen is het aanbod volledig en voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leerplandoelstellingen in verband met bedrijven en vervolgonderwijs komen minder uitgesproken aan bod. Voor mechanica komen de experimenten en het proefondervindelijke gepast aan bod. In het eerste leerjaar verlopen de lessen elektriciteit en labo soms erg theoretisch en minder leerplangericht. Hoewel er wel meetresultaten genoteerd worden, zijn deze niet gebaseerd op labo- en meetopdrachten. Voor praktijk mechanica overweegt het conventioneel machinewerk nog sterk.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en ICT-uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De school zet het aanwezige didactische materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Het machinepark voldoet aan de vigerende reglementering.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De meeste leerplandoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. Voor sommige vakken is de evaluatie minder goed afgestemd op de leerplandoelstellingen. De opdrachten en de vraagstelling zijn eenduidig en voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. Duiding van de tekorten en remediering ontbreken bij de rapportering.

Leerbegeleiding De vakgroep heeft het studiemateriaal gestructureerd en voldoende afgestemd op het niveau van de leerlingen. Sommige leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, inoefenen van leerstrategieën, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelstellingen.

*Preventief
Curatief*

In de meeste lessen zijn de leerlingen betrokken en nemen ze actief deel aan het lesverloop. De leraren zorgen voor remediëring en geven feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen. In de theorielessen variëren de werkvormen gaande van het onderwijsleergesprek naar het verwerken, toepassen en maken van individuele opdrachten. In sommige lessen is er weinig interactie en overweegt het onderwijsleergesprek.

3.1.1.8 Frans in bso derde graad (leerplannen D/2012/7841/058 en D/2014/7841/018)

Voldoet

Het aanbod van leerplandoelstellingen en de representativiteit van de evaluatie voldoen nipt. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod In het eerste en tweede leerjaar van de derde graad komen de vijf taalvaardigheden aan bod, maar niet op een evenwichtige manier. Zo krijgen de receptieve vaardigheden meer aandacht dan de productieve. De leerplandoelstellingen voor luisteren, lezen, spreken en mondelinge interactie worden in voldoende mate aangeboden en bestrijken de meeste taaltaken vervat in de leerplandoelstellingen. De schrijfvaardigheid komt onvoldoende aan bod. Het opbouwen van grammatica en woordenschat vormt een belangrijk onderdeel van de onderwijspraktijk. De woordenschat en de grammatica worden aangebracht in luister- en leesteksten. De leerlingen krijgen voldoende de kans om in beperkte communicatiecontexten de kennis te oefenen, maar ze komen niet altijd tot een voldoende hergebruik ervan in communicatief-creatieve oefeningen. Het leren van kennis gaat dus nog niet voldoende hand in hand met het verwerven van de productieve taalvaardigheden. Het formuleren van mededelingen (ET16), het geven van informatie over zichzelf (ET17) en het schrijven van brieven, e-mails en kaartjes komen niet genoeg aan bod. De leerlingen reflecteren wel over de taalfenomenen.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

In het derde leerjaar van de derde graad komen alle leerplancomponenten aan bod. Het onderwijs focust echter sterk op het leren van woordenschat en op de leesvaardigheidstraining. Hierdoor ontstaat er een onevenwicht in de leerplanrealisatie en komen de andere vaardigheden beperkter aan bod. Het onderwijsaanbod vertrekt verder ook niet genoeg van de taaltaken vervat in de eindtermen, zodat er hiaten ontstaan. Het luisteren krijgt een beperkte invulling en de tekstsoorten worden niet genoeg gevarieerd. Voor de schrijfvaardigheid ontbreken het schrijven van mails, brieven en kaartjes (SCH 2) en het schrijven van een mededeling (ET 18). De leerlingen maken wel een aantal uitdagende opdrachten zoals de presentatie van hun stage en geïntegreerde proef.

Sommige lesactiviteiten ondersteunen de ontwikkeling van de communicatievaardigheid voor Frans sterk (bijv. telefoneren, communicatie in een hotel, solliciteren...) en andere dan weer niet. De vertaaldidactiek is te sterk aanwezig en tijdens de lessen verloopt de communicatie vaak in het Nederlands. Dit belemmert de taalverwerving. Het leren van grammatica gebeurt niet altijd voldoende in samenhang met het leren van de vaardigheden. De leerlingen krijgen ook te veel receptieve woordenschat bij de leesteksten. Deze zijn vaak te moeilijk qua tekstkenmerken. Dit belemmert het begrijpend lezen en ook de opstap van het lezen naar het spreken en schrijven.

In het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad maken de leerlingen kennis met de Franstalige leefwereld en cultuur door middel van het leerboek. In het derde leerjaar van de derde graad dragen authentieke (audiovisuele) documenten ook bij tot de ontwikkeling van de interculturele competentie.

Bij lesbezoeken werd vastgesteld dat de leraren te weinig de doeltaal hanteren voor de communicatie met de leerlingen. Ook de leerlingen spreken veel Nederlands tijdens de lessen. Hier worden kansen gemist voor taalverwerving.

Taalverwervingsstrategieën voor tekstbegrip komen voor in de vraagstelling bij het lezen en het begrijpend luisteren. Het raadplegen van naslagwerken komt beperkt aan bod. Er zijn nog mogelijkheden voor verbetering om het doeltreffend inzetten van taalleerstrategieën meer procesmatig te oefenen.

De leerlingen krijgen voldoende de kans om de ondersteunende vakattitudes voor het leren van de taal te verwerven. Een gelijkgerichte aanpak van de reflectie over de vakattitudes op basis van transparante criteria ontbreekt nog in de vakgroep.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In het eerste en tweede leerjaar van de derde graad is de evaluatiepraktijk gebaseerd op een gespreide evaluatie van het luisteren, lezen en schrijven en op een permanente evaluatie van de spreekvaardigheid en de mondelinge interactie. Algemeen wordt er weinig geëvalueerd. De beoordeling van het luisteren en het schrijven is niet representatief voor de leerplandoelstellingen. Voor de spreek- en gespreksvaardigheid beoordeelt men vooral de bereidheid tot spreken en medewerking in de les en niet genoeg de taaltaken vervat in de eindtermen.

In het derde leerjaar van de derde graad evalueert men door middel van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en twee examens per schooljaar. De hiaten die zich voordoen in het aanbod herhalen zich in de evaluatiepraktijk. Er is een sterk contrast tussen een aantal zinvolle en vaardigheidsgerichte opdrachten gebaseerd op een duidelijke studiewijzer en andere toetsmethodes met veel vertalingen waarmee de communicatievaardigheid niet kan worden geëvalueerd.

De vakgroep maakt geen afspraken over de organisatie van de evaluatie in het bso. Voor de examens in het derde leerjaar is een puntenverdeling vastgelegd. De vakgroep heeft geen systeem bepaald voor de verrekening van de punten voor dagelijks werk. Hierdoor is de scoring weinig transparant en niet gebaseerd op een evenwichtige beoordeling van alle leerplancomponenten. Zo was er vorig schooljaar een duidelijk overwicht van het aandeel van de punten voor lezen en spreken/mondelinge interactie in het derde leerjaar van de derde graad.

De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. Ze krijgen leerstofoverzichten en duidelijke uitleg over de wijze waarop ze bevraagd zullen worden.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerlingen krijgen de kans om te werken in een veilig leer- en leefklimaat. Er wordt gewerkt aan attitudes (inzet, medewerking, materiaal bij zich hebben) als basis voor een goed leer- en leefklimaat. De leraren zijn bereid om de leerlingen te helpen bij het leren.

In het eerste en tweede leerjaar van de derde graad staan de leraren voor de uitdaging om een evenwicht te vinden tussen de zorg voor de leerlingen en het stellen van voldoende hoge verwachtingen. Er wordt weinig gewerkt met activerende werkvormen. Ook is er een te beperkte aandacht voor binnenklasdifferentiatie hoewel de heterogeniteit groot is.

In het derde leerjaar van de derde graad is er veel aandacht voor de motivatie van de leerlingen. De vakgroep spant zich sterk in om thema's aan te bieden die aansluiten bij hun interesses. Over het algemeen ondersteunen de didactische werkvormen de taalvaardigheidsverwerving en ook het leren leren, al is het onderricht nog vaak sterk leraargestuurd. Het is positief dat de leerlingen zelfstandig een aantal uitdagende opdrachten uitvoeren, die hen trainen in het zelfstandig werken en leren. Verbeterpunten situeren zich in het werken met leesbaar cursusmateriaal. De leesteksten zijn soms onduidelijk vanwege de kleine lettertjes en de slechte kwaliteit van de kopieën. Dit belemmert het tekstbegrip. Paradoxaal is dat de vakgroep soms te moeilijk lesmateriaal gebruikt, waardoor de leerlingen zich ontmoedigd voelen en niet genoeg tot taalproductie komen. De inspanningen om de leerlingen te motiveren renderen hierdoor minder.

Toetsen en taken geven meestal aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale en/of individuele bespreking. De rapportcommentaren geven echter weinig duiding over de sterke punten en de aandachtspunten. De leraren nemen over het algemeen de verantwoordelijkheid op voor het bijwerken van leerlingen naar aanleiding van zwakke resultaten.

Uitrusting De infrastructuur en uitrusting voldoen. Er zijn voldoende
ICT projectiemogelijkheden. De integratie van ICT in de lespraktijk verschilt sterk
Inzet uitrusting per leraar. In het eerste en tweede leerjaar van de derde graad wordt ICT
Leermiddelen vooral gebruikt om de lessen visueel te ondersteunen en om luister- en
kijkvaardigheid te oefenen. In het derde leerjaar is het gebruik van ICT sterk
uitgebouwd, wat bijdraagt tot de motivatie van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering Het vakoverleg verloopt vooral informeel en er zijn veeleer weinig formele
Overleg concrete inhoudelijke afspraken over het onderwijsaanbod en de
Vorming evaluatiepraktijk. Hierdoor worden kansen gemist om een coherent beleid uit
te stippelen voor het (vreemde)talenonderwijs in de school. De aanwezige
expertise wordt hierdoor ook niet altijd gemultipliseerd over de talen heen.
Individueel volgen de leraren wel een aantal nascholingen waarvan de positieve
impact op de onderwijspraktijk duidelijk is, zoals bijvoorbeeld in verband met
de integratie van ICT in het onderwijs.

3.1.1.9 Engels en Frans in tso derde graad (leerplannen D/2014/7841/019 en D/2014/7841/008)

Voldoet

Voor Engels is het onderwijsaanbod sterk gericht op het verwerven van functionele taalvaardigheid. De evaluatie is voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Voor Frans voldoet de leerplanrealisatie nipt. Alle leerplancomponenten komen aan bod en worden geëvalueerd. In beide talen ondersteunt de leerbegeleiding het leerproces. De uitrusting voldoet. De meerderheid van de leerlingen behaalt voldoende resultaten.

Onderwijsaanbod Voor Engels is het onderwijs sterk gericht op het verwerven van functionele
Volledigheid taalvaardigheid. Om nog beter aan te sluiten bij de vereisten van het leerplan
Evenwicht heeft de vakgroep vorig jaar een nieuw leerboek in gebruik genomen. De
Beheersingsniveau communicatie in de lessen verloopt nagenoeg volledig in het Engels, wat de
Samenhang taalverwerving ondersteunt. De leerlingen vertonen spreekdurf. Het onderricht
van woordenschat en grammatica is functioneel. Voor luister-, lees-, spreek- en
gespreksvaardigheid komen nagenoeg alle leerplandoelstellingen aan bod op
het juiste verwerkingsniveau. Het beschrijven van een situatie, gebeurtenis of
een ervaring (ET 21) wordt echter niet gericht genoeg behandeld. De leerlingen
oefenen de schrijfvaardigheid vooral bij het leren van nieuwe grammaticale
structuren en bij het voorbereiden van mondelinge presentaties. De taaltaken
vervat in de eindtermen kwamen vorig schooljaar echter weinig aan bod. Dit
schooljaar is er evenwel een evolutie merkbaar mede doordat de leerlingen een
aantal uitdagende en authentieke opdrachten uitvoeren waarbij alle
vaardigheden aan bod komen (bijvoorbeeld een schoolreis organiseren).

Voor Frans voldoet de leerplanrealisatie nipt. De vijf taalvaardigheden komen
aan bod. Het onderwijs focust echter sterk op het leren van woordenschat en
op de leesvaardigheidstraining. Hierdoor ontstaat er een onevenwicht in de
leerplanrealisatie en komen de andere vaardigheden beperkter aan bod. Het
onderwijsaanbod vertrekt ook niet genoeg van de taaltaken vervat in de
eindtermen, zodat er hiaten ontstaan. Zo ontbreken bij de leesvaardigheid
argumentatieve en artistiek-literaire teksten.

Het navertellen van een tekst (ET 19), het geven van een spontane mening (ET 20) en het beschrijven van een situatie, ervaring, gebeurtenis komen weinig gericht aan bod bij de spreekvaardigheid. Daartegenover staat dat de leerlingen gericht leren om een presentatie te houden en hierbij duidelijke instructies krijgen. Voor de schrijfvaardigheid voeren de leerlingen een aantal uitdagende oefeningen uit (bijvoorbeeld 10 redenen om een regio in Frankrijk te bezoeken, tips en raad geven). Ze leren echter niet genoeg om (digitale) correspondentie te voeren (ET 30).

Sommige lesactiviteiten ondersteunen de ontwikkeling van de communicatievaardigheid voor Frans sterk en andere dan weer niet. De vertaaldidactiek is te sterk aanwezig en tijdens de lessen verloopt de communicatie vaak in het Nederlands. Dit belemmert de taalverwerving. Het leren van grammatica gebeurt niet altijd voldoende in samenhang met het leren van de vaardigheden. De leerlingen krijgen ook te veel receptieve woordenschat bij de leesteksten. Deze zijn vaak te moeilijk qua tekstenmerken. Hierdoor wordt de opstap van het lezen naar het spreken en schrijven ook bemoeilijkt.

Door middel van authentiek tekstmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Engels- en Franstalige wereld. Ook de uitstappen naar Engels- en Franstalige regio's dragen bij tot het verwerven van de interculturele competentie en van taalvaardigheid.

Taalverwervingsstrategieën voor tekstbegrip komen voor in de vraagstelling bij het lezen en het begrijpend luisteren, hoewel dit bij Frans voor verbetering vatbaar is en er, in beide talen, nog niet altijd gericht over gereflecteerd wordt met de leerlingen. Voor spreekvaardigheid is er aandacht voor taalleerstrategieën in het kader van de presentaties. De leerlingen beschikken over stappenplannen en worden gewezen op de kenmerken van een goede presentatie. Voor schrijfvaardigheid is het gebruik van een model en van gerichte criteria voor de tekstopbouw en de genreconventies nog geen veralgemeende praktijk.

De leerlingen krijgen voldoende de kans om ondersteunende vakattitudes voor het leren van de taal te verwerven. Dit proces verloopt overwegend impliciet. Een gelijkgerichte aanpak van de reflectie over de vakattitudes op basis van transparante criteria ontbreekt nog in de vakgroep.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en twee of drie examens per schooljaar. De school stemt de evaluatie af op de doelgroep. Ze hanteert een verhouding van 30 % voor het dagelijks werk en 70 % voor de examens in doorstromingsrichtingen. In de andere studierichtingen is de verhouding 50/50. Er zijn weinig afspraken in de vakgroepen voor de organisatie van de evaluatie. Dit werkt in de hand dat er zeer verschillende praktijken zijn en dat de aanpak inboet aan transparantie.

Voor Engels is de evaluatie globaal over het schooljaar voldoende representatief voor het leerplan. Het systeem om luisteren, spreken en mondelinge interactie enkel voor het dagelijks werk te evalueren en lezen en schrijven enkel voor de examens werkt in de hand dat de leerlingen geen volledige informatie krijgen tijdens het schooljaar over hun vorderingen voor lezen en schrijven. Het is aldus ook niet mogelijk om een schrijfproces in te lassen waarbij de leerlingen op basis van de correcties van de leraar zelf nadenken over hun fouten en ze verbeteren. Hierdoor wordt er onvoldoende rendement gehaald uit de schrijfp opdrachten. Verder werkt dit systeem in de hand dat, voor de doorstromingsrichtingen, het gewicht van de punten te sterk komt te liggen op het lezen en het schrijven, terwijl de vakgroep de visie hanteert dat de mondelinge vaardigheden erg belangrijk zijn. De vraagstelling is over het algemeen valide en betrouwbaar. Het streven naar een sterke samenhang tussen het evalueren van vaardigheden en van kennis werkt evenwel in de hand dat voor de leesvaardigheid de toetstechniek niet altijd betrouwbaar is. De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. Overzichtelijke leerstofoverzichten ondersteunen hun leerproces. De examens en toetsen bevatten een puntenverdeling, wat de transparantie van de evaluatie verhoogt. De leerlingen kennen doorgaans de beoordelingscriteria voor de spreek- en gespreksvaardigheid. De criteria ondersteunen de objectiviteit van de evaluatie en bieden de mogelijkheid om gericht feedback te geven.

Voor Frans worden de lacunes voor de productieve vaardigheden in het aanbod ook weerspiegeld in de evaluatie. De toetsing van de luistervaardigheid is onvoldoende leerplangericht. De woordenschattoetsing is niet altijd genoeg gericht op functioneel taalgebruik omdat de toetstechniek vaak te veel gericht is op het vertalen van losse woordjes, het geven van definities en het vertalen van zinnen terwijl de leerlingen de woorden moeten leren gebruiken. De resultaten voor de examens zijn gebaseerd op een evenwichtige evaluatie van de vijf taalvaardigheden en de kenniscomponent. Voor het dagelijks werk overweegt echter sterk de kenniscomponent, omdat er meer kennistoetsen zijn dan vaardigheidstoetsen en omdat het gewicht van de punten voor elke leerplancomponent niet vooraf bepaald werd. De toetstechniek is niet altijd betrouwbaar. Zoals voor het aanbod, moeten de leerlingen voor lezen en luisteren vaak de tekst in het Nederlands weergeven. De vraagstelling benadert soms het louter vertalen van teksten, wat niet strookt met de vereisten van het leerplan. De leerlingen kennen de verwachtingen. De transparantie van de evaluatie kan beter voor het dagelijks werk. De examens bevatten een puntenverdeling, maar de scoring is niet altijd even duidelijk. Over het algemeen dringt een grondige herziening van de evaluatiepraktijk zich op.

De meest leerlingen slagen op jaarbasis.

Leerbegeleiding Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. De leraren besteden veel aandacht aan het motiveren van de leerlingen en spannen zich in om gevarieerde thema's te behandelen die aansluiten bij hun interesses. Er wordt gewerkt aan attitudes (inzet, medewerking, materiaal bij zich hebben) als basis voor een goed leer- en leefklimaat. De leraren zijn sterk betrokken bij de leerlingen. Over het algemeen ondersteunen de didactische werkvormen de taalvaardigheidsverwerving en ook het leren leren, al is het onderricht bij Frans nog vaak sterk leraargestuurd. Voor beide talen voeren de leerlingen zelfstandig een aantal uitdagende opdrachten uit, die hen trainen in het zelfstandig werken en leren.

*Preventief
Curatief*

Verbeterpunten op het vlak van de preventieve leerbegeleiding situeren zich voor Frans in het werken met leesbaar cursusmateriaal. De leesteksten zijn soms onduidelijk vanwege de kleine lettertjes en de slechte kwaliteit van de kopieën. Dit belemmert het tekstbegrip. Verder zijn er voor Frans nog groeikansen om de leerlingen te stimuleren om meer te spreken in de doeltaal tijdens de lessen. Paradoxaal is ten slotte bij Frans dat de vakgroep soms te moeilijk lesmateriaal gebruikt, waardoor de leerlingen ontmoedigd worden en niet genoeg tot taalproductie komen. Hiermee worden de inspanningen om de leerlingen te motiveren deels ten gronde gebracht.

Toetsen en taken geven meestal aanleiding tot gerichte feedback door middel van een klassikale en/of individuele bespreking. De rapportcommentaren geven echter weinig duiding over de sterke punten en de aandachtspunten. De leraren nemen in het algemeen de verantwoordelijkheid op voor het bijwerken van leerlingen naar aanleiding van zwakke resultaten.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De infrastructuur en uitrusting voldoen. Er zijn voldoende projectiemogelijkheden en woordenboeken beschikbaar. In sommige lokalen is er ook aantrekkelijke decoratie met verwijzing naar de cultuur waar de vreemde taal wordt gesproken. ICT wordt goed geïntegreerd in de onderwijspraktijk. De leraren hanteren de visie dat de integratie van ICT-toepassingen in het onderwijs de motivatie van de leerlingen bevordert. De lessen worden visueel ondersteund. De leerlingen wenden het internet aan om zoekopdrachten uit te voeren. Het gebruik van presentaties bij spreekoefeningen is ingeburgerd. Zowel voor Engels als voor Frans krijgen de leerlingen informatie over bruikbare sites om informatie op te zoeken en zelf extra oefeningen te maken. De leraren communiceren ook efficiënt met de leerlingen via mail en door middel van het elektronisch platform waarop lesmateriaal wordt aangereikt. Voor Frans is er recent ook gewerkt met een lesgroep aan een creatieve presentatievorm. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

Deskundigheidsbevordering Het vakoverleg verloopt vooral informeel en er zijn veeleer weinig formele concrete inhoudelijke afspraken over het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk. Hierdoor worden kansen gemist om een coherent beleid uit te stippelen voor het (vreemde)talenonderwijs in de school. De aanwezige expertise wordt hierdoor ook niet altijd gemultipliseerd over de talen heen. Individueel volgen de leraren wel een aantal nascholingen waarvan de positieve impact op de onderwijspraktijk duidelijk is, zoals bijvoorbeeld in verband met de integratie van ICT in het onderwijs.

Overleg
Vorming

3.1.1.10 Specifiek gedeelte in bso derde graad Auto (leerplan D/2012/7841/027)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatiepraktijk is valide en de uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Het aanbod is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De verschillende onderdelen van het leerplan, kennis, vaardigheden en attitudes komen evenwichtig aan bod. Het aanbod is voldoende gestructureerd en het vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Voor praktijk maken de leraren gebruik van een goed uitgewerkte en bij het leerplan aansluitende beroepstakenreeks met een duidelijke werkmethode en een daaraan gekoppeld evaluatieblad per taak. Deze opdrachtenreeks is recent aangepast en aangevuld met extra opdrachten waardoor alle leerplandoelstellingen systematisch aan bod komen.

Voor de technische vakken bereiken de leerlingen de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Naast het aanbod via het representatief cursusmateriaal maakt de vakgroep gepast gebruik van simulatiemogelijkheden door middel van een softwarepakket en een aantal extramurale opleidingsmogelijkheden (o.a. sectorale proeven basiselektriciteit, motormanagement en meettechnieken).

In het tweede leerjaar organiseert de school stages en werken de leerlingen aan een geïntegreerde proef. De inhoud van de stages bestaat overwegend uit montage- en demontageopdrachten aan het rollend gedeelte van wagens of kleine onderhoudswerken die voldoende aansluiten bij de leerplandoelstellingen.

De verslagen van de geïntegreerde proef (GIP) die bestaan uit de beschrijving van de opdracht, foto's van de uitgevoerde werken, het logboek en de planning, zijn voldoende afgestemd op de essentie van de studierichting.

Uit werkplaatsbezoeken en gesprekken blijkt dat de leerlingen gemotiveerd, maar soms weinig zelfstandig werken aan hun overwegend mondeling opgedragen werkopdrachten.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en ICT-uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De vakgroep zet het aanwezige didactische materiaal en de schooluitrusting in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. De school beschikt over twee werkplaatsen met een aansluitend vaklokaal. De werkplaatsruimte (B012) is beperkt voor de grote leerlingengroep. Een uitbreiding is gepland.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie voor praktijk en technische vakken is valide. De onderwijsdoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De opdrachten zijn eenduidig en in voldoende mate afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De evaluatie van de geïntegreerde proef bestaat uit de beoordeling van een praktische realisatie, het daarbij horende dossier en de presentatie ervan. De stagebeoordelingsdocumenten zijn vaak onvolledig of niet ingevuld. Rapportcommentaren zijn schaars en wanneer ze toch voorkomen betreft het vooral een attitudebeoordeling. Duiding van de tekorten en remediering ontbreken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De vakgroep heeft het studiemateriaal gestructureerd en voldoende afgestemd op het niveau van de leerlingen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, inoefenen van leerstrategieën, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelstellingen. De leraren zorgen voor remediering en geven feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen. Het cursusmateriaal is voldoende gestructureerd en representatief voor de leerplandoelstellingen. De goed uitgewerkte en op het leerplan gebaseerde praktijkopdrachten en het daaraan gekoppeld evaluatiesysteem zorgen voor een gestructureerd aanbod. De stagedocumenten en de -begeleiding voldoen aan de vigerende reglementering.

3.1.1.11 Specifiek gedeelte in bso derde leerjaar van de derde graad Auto-elektriciteit (leerplan D/2007/0279/008)

Voldoet niet

De vakgroep kan momenteel nog onvoldoende aantonen dat de leerlingen de leerplandoelstellingen in voldoende mate bereiken. De evaluatiepraktijk is niet valide en onvoldoende transparant. De uitrusting is goed.

Onderwijsaanbod	Voor praktijk is het niet aantoonbaar dat de leerlingen de
<i>Volledigheid</i>	leerplandoelstellingen in voldoende mate bereiken. Het praktijkaanbod is
<i>Evenwicht</i>	onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De verschillende
<i>Beheersingsniveau</i>	onderdelen van het leerplan, kennis, vaardigheden en attitudes komen niet
<i>Samenhang</i>	evenwichtig aan bod. Het aanbod is nog onvoldoende gestructureerd en het
	vertoont onvoldoende horizontale en verticale samenhang. Voor praktijk
	maken de leraren nog geen gebruik van een goed uitgewerkte en bij het
	leerplan aansluitende opdrachtenreeks. De beroepstakenlijst waaraan de
	leerlingen een derde van het schooljaar werken, sluit onvoldoende aan bij de
	leerplandoelstellingen. De nagestreefde competenties horen overwegend thuis
	in het eerste en tweede leerjaar van de studierichting Auto. De elektro-
	gerelateerde leerplandoelstellingen die erin opgenomen zijn, worden niet
	systematisch aan alle leerlingen aangeboden. De vakgroep heeft eerst het
	aanbod van de studierichting Auto gestructureerd en wil dit volgend schooljaar
	ook doen voor het specialisatiejaar Auto-elektriciteit. Vanaf november werken
	de leerlingen overwegend aan de geïntegreerde proef waarin een aantal
	leerplangerichte doelstellingen aan bod komen. Hoewel er wel verscheidene
	leerplandoelstellingen nagestreefd worden binnen de GIP, is er van een
	systematisch en volledig aanbod geen realisatiebewijs. Voor sommige
	leerlingen waren het aanbod en het niveau vorig schooljaar ondermaats.

De recent uitgewerkte opdrachtenbundel in verband met diagnose is een positieve evolutie. Het organiseren van buitenschoolse opleidingen over de kennis van elektrische en hybridevoertuigen, airco en persluchtremmen zijn verdienstelijk. De verbinding van deze opleidingsactiviteiten aan de leerplandoelstellingen is nog niet transparant.

Voor de technische vakken bereiken de leerlingen de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Naast het aanbod via het representatief cursusmateriaal maakt de vakgroep gepast gebruik van simulatiemogelijkheden door middel van een softwarepakket en een aantal extramurale opleidingsmogelijkheden (o.a. hybridevoertuigen, airco en persluchtremmen). De kwaliteit van het theoretisch aanbod is geactualiseerd en gaat terecht verder dan wat het leerplan vraagt. Er is voldoende aandacht voor vernieuwing en modernisering.

De school organiseert een blokstage van drie weken. De inhoud van de stages is meestal niet afgestemd op de leerplaninhouden, maar bestaat overwegend uit montage- en demontageopdrachten aan het rollend gedeelte van wagens of kleine onderhoudswerken.

De inhoud van de te groots opgevatte GIP is afgestemd op de essentie van de studierichting. Door de grote tijdsinvestering (twee derde van het schooljaar) komt het systematisch en leerplangericht aanbod echter in het gedrang. De beschreven activiteiten zijn voldoende gerelateerd aan de leerplandoelstellingen. Uit werkplaatsbezoeken en gesprekken blijkt dat sommige leerlingen tijdens de GIP-opdrachten weinig zelfstandig werken aan hun overwegend mondeling opgedragen werkopdrachten. De stagedocumenten en de -begeleiding voldoen aan de vigerende reglementering.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en ICT-uitrusting voor de realisatie van de meeste leerplandoelstellingen. De school zet het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting nog niet optimaal in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie voor praktijk is niet valide. De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De onderwijsdoelstellingen komen niet effectief en niet evenwichtig aan bod in de evaluatie. De opdrachten zijn niet eenduidig en niet in voldoende mate afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De beroepstakenlijst, die in onvoldoende mate afgestemd is op de leerplandoelstellingen bevat cijfers die niet overgebracht worden in de rapportering. Voor sommige leerlingen zijn er nauwelijks taken van deze lijst uitgevoerd. Duidelijke en objectieve criteria ontbreken nog.
	Voor de technische vakken is de evaluatie goed afgestemd op de leerplandoelstellingen. Naast kennisvragen, is er ook een goede mix van inziets- en toepassingsvragen. De simulatiemogelijkheden en de daaraan gekoppelde evaluatie door middel van een softwarepakket vormen een goede aanvulling van het onderwijsaanbod. De resultaten van de evaluatie van vorig schooljaar kunnen niet aangetoond worden.
	Voor praktijk zijn de leerlingen niet vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is onduidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De evaluatie van de GIP bestaat uit de beoordeling van een praktische realisatie, het daarbij horende dossier, de presentatie ervan, het logboek, de algemene kennis en een algemene indruk. De stagebeoordelingsdocumenten omvatten een vage beoordeling van werkattitude en houding. Rapportcommentaren zijn schaars en wanneer ze toch voorkomen betreft het vooral attitudebeoordeling. Duiding van de tekorten en remediering ontbreken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De vakgroep heeft het studiemateriaal gestructureerd en voldoende afgestemd op het niveau van de leerlingen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, inoefenen van leerstrategieën, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelstellingen. De leraren zorgen voor remediering en geven feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen. Er is een goed en taakgerichte werkklimaat. Het cursusmateriaal is voldoende gestructureerd en representatief voor de leerplandoelstellingen. Voor de meeste items ontbreken nog goed uitgewerkte en op het leerplan gebaseerde praktijkopdrachten.

3.1.1.12 Specifiek gedeelte in bso derde leerjaar van de derde graad Fotolassen (leerplan D/2008/7841/022)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatie is valide en de uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen bereiken de algemene doelstelling om een startkwalificatie te verwerven om het beroep van gecertificeerde fotolasser te kunnen uitoefenen in voldoende mate. Vrijwel alle leerlingen behalen meer dan één gehomologeerd lascertificaat. De voorgeschreven lasprocedés en lasposities komen systematisch aan bod. Het aanbod is afgestemd op het niveau van de leerplandoelstellingen. De kwaliteit van het laswerk en de labo-opdrachten is goed. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. De persoonlijke beschermingsmiddelen worden door de meeste leerlingen gebruikt. Soms veroorzaakt het slijpwerk aan stukken die te groot zijn om in de aparte slijpruimte te bewerken veel geluidshinder. De stageactiviteiten bestaan niet steeds uit kwaliteitsvol laswerk dat representatief is voor de opleiding. De geïntegreerde proef is kwaliteitsvol uitgewerkt. Voor labo en een specifieke lastraining organiseert de school aanvullend goed georganiseerde uitstappen.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende leermiddelen en uitrusting voor de realisatie van de fundamentele leerplandoelstellingen. De vakgroep zet het beschikbare didactische materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Er is een aparte slijpruimte, die voldoende geïsoleerd is. De rookgasafzuiging voldoet aan de vigerende reglementering. Voor lasonderzoek beschikt de school over de basisuitrusting. Een afzuiging voor het etsen ontbreekt nog. Aanvullend worden buitenschoolse activiteiten georganiseerd.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De meeste leerplandoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De schriftelijke evaluatie bestaat overwegend uit toetsen en klastaken. De werkopdrachten en de vraagstelling zijn eenduidig en in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen en het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria en de zelfevaluatiemogelijkheden worden gepast gebruikt. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. Voor praktijk gebruiken de leraren de zelfevaluatiemogelijkheden aan de hand van vooraf opgestelde evaluatiefiches. Duidelijke criteria ontbreken echter waardoor op sommige werkopdrachten alle leerlingen eenzelfde cijfer hebben. Uit gesprekken blijkt echter wel dat de leerlingen de kwaliteit van hun werk voldoende kunnen inschatten.

Leerbegeleiding	De werkopdrachten zijn voldoende tot goed gestructureerd en in voldoende mate afgestemd op het niveau van de leerlingen. Voor sommige onderdelen van de technische vakken is het cursusmateriaal (met spelling en taalfouten) toe aan herwerking en/of herstructurering. De lessen verlopen op een rustige en gestructureerde wijze. De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. De leraren zorgen voor remediëring en geven feedback aangepast aan de noden van de leerlingen. De administratie en de vakcommentaar op de rapporten zijn nog voor verbetering vatbaar.
<i>Preventief</i>	
<i>Curatief</i>	

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert. Daardoor kent ze de meeste tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. Deze werkwijze toont aan dat de school gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel en externe controles. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het jaaractieplan is concreet en houdt rekening met vastgestelde tekorten en is daardoor betekenisvol voor de school. De controles gebeuren planmatig en met een beeld van de kostprijs en de zekerheid over het vereiste budget. Omwille van de beperkte middelen is er vaak een afweging tussen de noden op vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de pedagogisch didactische noden. Sommige tekorten kregen een oplossing en andere verbeteringen zijn gepland, maar er zijn ook gekende tekorten die al langere tijd aanslepen en die ook al in vorige doorlichtingsverslagen opgemerkt werden. De school heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie verbeteren of speelt, indien mogelijk, onmiddellijk in op vastgestelde tekorten. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen de meeste personeelsleden zich aangesproken voelen om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. Bij de rondgang blijken er echter verscheidene onopgemerkte tekorten (onveilige machines, niet afgeschermd contactdozen, tl-lampen die stuk zijn en naar beneden kunnen vallen, gebruik van de individuele beschermingsmiddelen) die aantonen dat een verdere alertheid noodzakelijk is.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er verscheidene tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al gedeeltelijk weggewerkt, andere zijn nog onvoldoende opgelost. Wat moet verbeteren, is in de planning gedeeltelijk voorzien. Er is wel initiatief om, in afwachting van een oplossing ten gronde, via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken en/of sensibiliserende acties iets te ondernemen om de situatie minimaal te verbeteren. Voor het wegwerken van de tekorten vermeld in de keuringsverslagen van de laagspanningsinstallaties is er een elektricien aangesteld.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting alle schoolgebouwen. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen grotendeels overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even geschikt en comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Tijdens de rondgang met de preventieadviseur worden een aantal belangrijke risico's opgemerkt. De kelderwerkplaats in vestiging C viel op omwille van de onvoldoende plafondhoogte en het gebruik van een leslokaal in de kelder die gelegen is onder het straat- of speelplaatsniveau.

Het domein en de gebouwen zijn niet toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit, maar voor een aantal lessen zijn er wel uitwijkmogelijkheden naar lokalen op het gelijkvloers. De trapleuningen en/of trapbordessen zijn op verscheidene plaatsen te laag. De speelplaats van de A-blok is oneffen en kan struikel- en valgevaar veroorzaken. In sommige klaslokalen van de B-blok zijn er klikvensters die te ver open kunnen. De meeste nooduitgangen en evacuatiewegen zijn niet onmiddellijk bruikbaar en enkel te openen door de personeelsleden (met een klassleutel). Op een aantal plaatsen ontbreken de evacuatiepictogrammen. In blok A is er geen reglementaire nooduitgang. De noodzakelijke pictogrammen en veiligheidsverlichting betreffende evacuatie ontbreken op sommige plaatsen. De toiletten voor jongens en meisjes van blok C zijn niet gescheiden. In blokken A en C voldoen de sanitaire installaties niet aan de huidige normen. Er is geen aangepast toegankelijk toilet. De school en de gebouwen worden goed onderhouden.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoorde en de gedeeltelijke verbetering van tekorten, vertrouwt de onderwijsinspectie erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is. Wanneer de instelling de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekieren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft een globale visie op zorg en gelijke onderwijskansen (GOK) uitgeschreven. Een warme, veilige en krachtige leeromgeving moet bij de leerlingen betrokkenheid, leermotivatatie en een positieve leerhouding teweegbrengen. Via een stappenplan stuurt de school de zorg aan volgens de principes van brede basiszorg, verhoogde zorg en uitbreiding van zorg. In de concretisering zijn de psychosociale begeleiding, het welbevinden van de leerlingen, de leermotivatatie en de remediëring van taalachterstand prioritair. Gelet op de leerlingenkenmerken gaat de school ervan uit dat het psychosociaal welbevinden een belangrijke voorwaarde is voor de leermotivatatie en de slaagkansen. Om de zorg optimaal op de noden af te stemmen, wil de school de beginsituatie en de zorgbehoefte van elke leerling in kaart brengen.

De school concretiseert haar visie door middel van verschillende acties, onder meer het in kaart brengen van de beginsituatie en de zorgbehoefte van de leerlingen, de acties van de GOK-werking (diversiteit, taalvaardigheidsonderwijs en preventie en remediëring van studie- en gedragsproblemen), begeleidende acties van de cel leerlingenbegeleiding en enkele breed vormende projecten. Het aanbod van onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers leidt ertoe dat nogal wat leerlingen met taalachterstand aanwezig zijn in de school. Om de slaagkansen van die leerlingen te vergroten, organiseert de school flexibele leertrajecten met extra taalondersteuning.

Wat de leerbegeleiding betreft stuurt de school vooral het vakoverschrijdende leren leren aan. Voor de leerbegeleiding in de vakken legt de school de verantwoordelijkheid bij de leraren en de vakgroepen. In het kader van de GOK-werking zijn er op dit vlak wel impulsen en enkele waardevolle acties en instrumenten.

Ondersteuning De directie, de leerlingenbegeleiders, de cel leerlingenbegeleiding, de GOK-werkgroep, de werkgroep talenbeleid en het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) ondersteunen elk vanuit hun verantwoordelijkheid in ruime mate de leerlingenbegeleiding. Enerzijds bieden zij informatie, acties en instrumenten aan voor de basiszorg op vak- en schoolniveau. Anderzijds zijn zij actief betrokken bij de individuele leerlingenbegeleiding, de verhoogde zorg of uitbreiding van zorg. Zij spelen een belangrijke rol in de communicatie met alle betrokkenen (leerlingen, leraren, ouders). De cel leerlingenbegeleiding komt wekelijks samen en volgt zo de individuele begeleiding van de betrokken leerlingen nauwgezet op.

De school ondersteunt het in kaart brengen van de beginsituatie en de zorgbehoefte van de leerlingen door middel van een procedure van informatiewerving bij inschrijving en via de taalscreening. Zij registreert de gegevens in het leerlingvolgsysteem en communiceert daarover met de leraren in de portretterende klassenraden. Op die manier zijn alle betrokkenen op de hoogte. Voor noden zoals taalachterstand of specifieke leer- of gedragsproblemen organiseert de school flexibele leertrajecten, STICORDI-maatregelen (stimulerende, compenserende, remediërende, dispenserende maatregelen) en verschillende begeleidende acties die overwegend betrekking hebben op de psychosociale zorg.

Op het vlak van leerbegeleiding biedt de school algemene informatie en tips aan voor een positief leerklimaat en organiseert zij vooral acties met betrekking tot leren leren. In de eerste graad zijn er voor de leerlingen geregeld infosessies over de verschillende onderdelen van leren leren. Ook de ouders worden bij enkele acties betrokken. In de tweede en de derde graad ondersteunen de acties op schoolniveau hoofdzakelijk de studie- of werkplanning voorbereidend op de examens of de geïntegreerde proef.

Met uitzondering van acties in het kader van GOK en het talenbeleid biedt de school weinig inhoudelijke ondersteuning voor de leerbegeleiding in de vakken. Er is geen centrale richtinggevende strategie voor de realisatie van een krachtige leeromgeving. De school stuurt de professionalisering rond leerbegeleiding tot nog toe weinig concreet aan. Ze sensibiliseert wel en biedt informatie aan via workshops en informatiesessies op pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen.

De gegevens van de leerlingenbegeleiding worden in het leerlingvolgsysteem opgeslagen en opgevolgd. Dat bevat diverse rubrieken met leerlingeninformatie en is door alle betrokkenen te raadplegen.

De school stimuleert het remediëren van de leerlingen bij tegenvallende studieresultaten. Met uitzondering van remediëringfiches en zelfevaluatiefiches voor de leerlingen biedt ze op dit vlak echter weinig inhoudelijke of structurele ondersteuning. De leraren stellen zich doorgaans wel voldoende beschikbaar op om op vrije basis of na advies in de klassenraad remediëring aan te bieden. De registratie van remediërende acties in het leerlingvolgsysteem of op de rapporten gebeurt nog niet systematisch.

Doeltreffendheid De school volgt de effecten van de begeleiding op het niveau van de individuele leerlingen op. Ze doet dit weliswaar nog niet systematisch met het oog op het analyseren van de doeltreffendheid van het geheel van de preventieve en curatieve acties. Gezien de remediërende acties op het vlak van de leerbegeleiding niet volledig geregistreerd zijn, kan de school de doeltreffendheid ervan onvoldoende opvolgen.

In het kader van de GOK-werking organiseren de verantwoordelijken wel een zelfevaluatie om het draagvlak en de effecten van de acties te evalueren en deze, waar nodig, bij te sturen. In de cel leerlingenbegeleiding en in de samenwerking met het CLB zijn er eveneens reflectie- of zelfevaluatiemomenten. Deze zijn weliswaar veeleer gebaseerd op werkervaringen dan op een systematische analyse van verzamelde gegevens en resultaten, bijvoorbeeld gegevens uit het leerlingvolgsysteem of studieresultaten, attestering en doorstromingsgegevens van leerlingen.

De meeste vakgroepen zijn nog niet toe aan zelfevaluatie van hun pedagogisch-didactische aanpak van preventieve en curatieve leerbegeleiding. In geval van specifieke signalen of van tegenvallende studieresultaten in bepaalde vakken neemt de school wel initiatief om het probleem te analyseren en op te volgen.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat in de meeste vakken de leraren wel aandacht hebben voor vormen van preventieve en curatieve leerbegeleiding. De doelgerichtheid en de doeltreffendheid daarvan vertonen kwaliteitsverschillen per vakgroep of per leraar. Nog niet alle vakgroepen slagen erin in alle lesgroepen een krachtige leeromgeving te creëren.

De school koos het thema taalvaardigheid in het kader van haar GOK-werking. Voor de drie graden werden een aantal doelen geformuleerd op leerling-, leraar- en schoolniveau. De werking wordt aangestuurd en ondersteund door het GOK-team. Naar aanleiding van het aanbod van de pedagogische begeleidingsdienst om het talenbeleid te ondersteunen, heeft de school in september 2015 een werkgroep talenbeleid in het leven geroepen. De bedoeling van de school hierbij was om meer niet-taalleraren te betrekken bij het talenbeleid. De samenhang tussen het GOK-beleid en het talenbeleid is niet helemaal duidelijk voor de school zelf, waardoor het gevaar dreigt dat de effectiviteit van de aanpak vermindert. Het talenbeleid is vooral sterk ontwikkeld in de eerste graad en in het kader van de (ex)-OKAN-leerlingen, maar er zijn ook een aantal doelen, acties en projecten uitgewerkt voor de leerlingen van de tweede en de derde graad. De school voert een taalscreening uit in het eerste leerjaar van de eerste graad waarmee ze een duidelijk beeld krijgt van de taalvaardigheid van de leerlingen. Naast de afname van een taaltest worden ook alle vakleraren betrokken bij het gericht observeren van de taalvaardigheid van de leerlingen, wat positief is. De leerlingen met taalachterstand krijgen extra ondersteuning tijdens de reguliere lessen. Verder zijn er voor alle leerlingen taalbevorderende activiteiten. De invulling van de flexibele leertrajecten voor ex-OKAN-leerlingen is een voorbeeld van goede praktijk.

In de tweede en derde graad blijft het talenbeleid vooral een zaak van de leraren Nederlands en PAV. Het taalgericht vakonderwijs in de zaakvakken komt moeilijk van de grond. De school staat voor de uitdaging om het talenbeleid verder coherent uit te bouwen en te implementeren vanuit een ruim draagvlak. Hiertoe zal het nodig zijn om te voorzien in een gerichte aansturing en in de nodige professionalisering.

Ontwikkeling Met uitzondering van een professionaliseringstraject heeft de school op dit moment geen duidelijke plannen voor de verdere ontwikkeling van de leerbegeleiding op school- en vakniveau. De zelfevaluatie in de GOK-werking, de cel leerlingenbegeleiding en de werkgroep talenbeleid leiden er wel toe dat bijsturingsacties of nieuwe accenten bepaald worden. De school stelt dat de beoordeling, de vaststellingen en de werkpunten in het doorlichtingsverslag de verdere ontwikkeling van de leerbegeleiding mee zullen bepalen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het Technisch Instituut Sint-Jozef in Geraardsbergen wordt geleid door een directieteam bestaande uit een directeur, een technisch adviseur-coördinator en twee technisch adviseurs met een complementaire specialiteit in nijverheidsgerichte studierichtingen. De directie geeft vorm aan het schoolbeleid op basis van een doordachte taakverdeling en wekelijks overleg in de bestuursvergadering. Het organigram van de school is duidelijk en alle betrokkenen kennen de aanspreekpunten voor de verschillende aspecten van de werking. Om twee voltijdse technisch adviseurs te kunnen aanstellen, heeft de directie BPT-uren aangewend.

Het leiderschap is vooral gericht op het uitbouwen van het schoolbeleid, op de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie, op het aansturen en opvolgen van het onderwijskundig beleid en op het creëren van samenwerkingsverbanden met andere instanties. Het directieteam is tevens daadwerkelijk actief op de werkvloer om de zorg voor de leerlingen te concretiseren. Het directieteam is toegankelijk en actief betrokken bij de werking. Op elk van de drie vestigingen van de school is ten minste één lid van het directieteam gehuisvest om de organisatie van de schoolwerking en de communicatie met alle personeelsleden en leerlingen te faciliteren. Het directieteam opteert voor een coachend leiderschap en staat open voor de inbreng van de personeelsleden. De betrokkenheid van de personeelsleden bij de schoolwerking is dan ook groot en het schoolteam engageert zich om het opvoedingsproject te ondersteunen en om de beleidsprioriteiten te realiseren. Ook de ouders weten de directeur te vinden.

Gepersonaliseerde functiebeschrijvingen ondersteunen het personeelsbeleid. Ieder schooljaar volgt de directeur het functioneren van een verschillende doelgroep op. Recent kwamen de GOK- en OKAN-leraren aan bod en ook het ondersteunend personeel. De TAC en de directeur leggen lesbezoeken af bij nieuwe collega's, maar niet bij vastbenoemden. De opvolging van het functioneren van alle personeelsleden verdient een nog meer systematische aanpak. Recentelijk werd een nascholingsplan opgesteld mede op basis van een bevraging van de noden van de leraren. De directie is er zich van bewust dat de deskundigheidsbevordering systematischer moet aangestuurd en opgevolgd worden.

De directeur, mede coördinerend directeur van de scholengemeenschap, zet sterk in op het creëren van samenwerkingsverbanden met andere instanties met het oog op de optimalisatie van de schoolwerking. Zo deelt de school de gebouwen met een CVO, wat het onderhoud en de actualisering van de infrastructuur en uitrusting ten goede komt. Het Sint-Catharinacollege en het Sint-Jozefsinstituut maken gebruik van de infrastructuur van het technisch instituut voor de STEM-lessen voor hun leerlingen. Naast de afspraken met bedrijven met het oog op de stages, heeft de school verder ook samenwerkingsverbanden met heel wat instanties in het kader van het zorgbeleid. Hiermee streeft ze onder meer naar de uitwisseling van expertise, een vlotte integratie van afgestudeerde leerlingen op de arbeidsmarkt en een goede opvolging van de ondersteuningsnoden van de leerlingen.

Visieontwikkeling Het Technisch Instituut Sint-Jozef in Geraardsbergen wil kwaliteitsvol eigentijds technisch en beroepsonderwijs verstrekken en heeft hierbij veel aandacht voor zijn maatschappelijke rol om iedere leerling kansen te bieden op het ontwikkelen van zijn talenten. Ook de waardeneducatie, de openheid voor andere culturen en het verwerven van een gezonde en respectvolle levensstijl staan centraal in het opvoedingsproject van de school. Het uiteindelijke doel is een vlotte doorstroom van de leerlingen naar de arbeidsmarkt, goede slaagkansen in het hoger onderwijs en een positieve integratie in de samenleving, ook voor meer kwetsbare leerlingen. Voor sommige aspecten van de schoolwerking beschikt de school over concrete visieteksten. Dit is het geval voor de GOK-werking, voor de leerlingenevaluatie en voor het talenbeleid. Deze visieteksten kwamen in de laatste twee jaren tot stand.

Globaal kan men stellen dat de school haar opvoedingsproject waarmaakt. De openheid voor alle leerlingen uit zich onder meer in de oprichting van een OKAN-afdeling om tegemoet te komen aan de nood tot een integratiebeleid in de omgeving en in een goed uitgewerkt zorgbeleid. De leerlingen die vanuit het tso doorstromen naar de professionele bachelor hebben goede slaagkansen. De meeste leerlingen die afstuderen in het bso vinden werk. Een aandachtspunt is evenwel het verder opvolgen van het vroegtijdig schoolverlaten.

Besluitvorming Er is voldoende mogelijkheid om te participeren aan de besluitvorming in verband met de schoolwerking. Alle formele overlegorganen zijn aanwezig en functioneren conform de regelgeving. De school beschikt over een schoolraad waar over de wettelijk bepaalde beleidsaspecten wordt gecommuniceerd en onderhandeld. De leerlingen krijgen via de leerlingenraad de kans om een inbreng te hebben in het schoolbeleid. Er is een ouderraad actief.

Het onderwijskundig overleg verloopt formeel via de pedagogische raad, de personeelsvergaderingen, de vakgroepwerking en een werkgroep. De pedagogische raad werd twee jaar geleden opnieuw samengesteld met het oog op een grotere gerichtheid op het onderwijskundig beleid. Deze hervorming heeft de reflectie over en bijsturing van onder meer het VOET-beleid, de evaluatiepraktijk en het sanctioneringsbeleid sterk ondersteund. De leden van de pedagogische raad functioneren echter nog niet altijd als woordvoerders van hun achterban.

De personeelsvergaderingen worden gebruikt om de personeelsleden over de organisatorische en inhoudelijke aspecten van de schoolwerking te informeren en ook te bevragen.

Voor de nijverheidsvakken bestaat er een gestructureerd formeel overleg dat mede aangestuurd en opgevolgd wordt door de technisch adviseurs. Voor de algemene vakken laat de schoolleiding het initiatief van het overleg over aan de betrokken leraren. Vorig schooljaar werd er een werkgroep talenbeleid in het leven geroepen om een nieuw elan te geven aan het talenbeleid.

De interne communicatie verloopt functioneel door middel van personeelsvergaderingen en een weekbericht. Ouders worden snel gecontacteerd door de school bij problemen en via het elektronisch platform geïnformeerd over taken, toetsen en activiteiten.

Kwaliteitszorg Het kwaliteitsdecreet stelt de school verantwoordelijk voor het onderzoeken en bewaken van de eigen kwaliteit. De schoolleiding neemt deze verantwoordelijkheid ter harte. De kwaliteitsbewaking kenmerkt zich vooral door zelfevaluatie en reflectie gebaseerd op werkervaringen en minder op een systematische analyse van verzamelde gegevens en resultaten (bijv. in verband met het rendement van de leerbegeleiding), hoewel de school ook een aantal enquêtes hanteert om leraren, leerlingen en ouders te bevragen. De school redeneert verder bij haar kwaliteitsbewaking nog niet altijd genoeg vanuit haar kernopdracht om leerlingen tot een kwalificatie te brengen. Gegevens rond spijbelen en tewerkstelling worden op de voet gevolgd, maar leerlingenstromen, attesteringsgegevens, leerlingenresultaten en het studiesucces in het hoger onderwijs worden nog niet als uitgangspunt genomen om de kwaliteit van de onderwijskundige processen te evalueren en de werking bij te sturen.

Op schoolniveau worden de meeste aspecten van de werking geëvalueerd en bijgestuurd naar aanleiding van de vergaderingen van het bestuur en van verschillende overlegorganen en werkgroepen. Het directieteam en de leden van de werkgroepen en overlegorganen zijn responsief ingesteld en streven naar een voortdurende verbetering van de werking. De jaarlijkse eindevaluatie van het bestuur leidt tot een beleidsplan voor het volgende schooljaar waarin prioriteiten worden opgenomen. Deze betreffen zowel het logistiek en financieel beleid als het personeelsbeleid en het onderwijskundig beleid. Dit schooljaar lag voor het onderwijskundig beleid de klemtoon op het evaluatiebeleid, het talenbeleid, het spijbelbeleid en het sanctioneringsbeleid. Het beleidsplan bevat nog geen informatie over de verwachte effecten, tijdspad en betrokken actoren. Dit bemoeilijkt het doelgericht handelen en de evaluatie van de ondernomen acties. De directie heeft zicht op een aantal noodzakelijke en wenselijke ontwikkelingen op langere termijn. Zo bewaakt ze voortdurend de renovatie van de gebouwen en de actualisering van de technische uitrusting en beschikt hiervoor over een masterplan met een begroting voor de volgende 10 jaren.

Andere prioriteiten bestaan erin om de uitstraling van de school te verbeteren en het aanbod van tso-studierichtingen te vergroten om op deze manier uit te groeien tot een volwaardige technische school met een goed evenwicht tussen het aantal leerlingen in het bso en in het tso.

Op vakniveau is de diepgang van de kwaliteitsbewaking sterk wisselend. Een aantal vakgroepen hebben een regelmatig overleg dat bijdraagt tot de kwaliteit van de werking. Ze stellen hun pedagogisch-didactisch handelen in vraag en sturen een aantal aspecten bij, hoewel de reflectie over het algemeen nog weinig gebaseerd is op een systematische gegevensverzameling. Voor andere vakken verloopt het overleg informeel en heeft het een (te) vrijblijvend karakter. Mede hierdoor verschilt de leerplangerichtheid van het aanbod van leerplandoelstellingen en de kwaliteit van de leerbegeleiding. In nagenoeg alle doorgelichte vakken is de evaluatiepraktijk voor verbetering vatbaar of onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De directie ziet de noodzaak in om het vakoverleg te formaliseren en meer te gebruiken als hefboom voor de implementatie van de onderwijskundige beleidslijnen, de aansturing en opvolging van het aanbod en de evaluatie van de leerplandoelstellingen en ten slotte de professionalisering onder meer door middel van intervisie.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De openheid van de school voor alle leerlingen.
- De zorg voor de leerlingen en de aandacht voor hun welbevinden.
- Het ordelijk leer- en leefklimaat.
- De flexibele leertrajecten.
- De brede vorming via projecten en extramurale activiteiten.
- De betrokkenheid van het team bij de schoolwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- De toegankelijkheid en de actieve betrokkenheid van de directie.
- De aandacht voor de maatschappelijke rol van de school.
- De organisatie van de schoolwerking.
- Het participatief beleid.
- Het netwerk met verschillende instanties en met de bedrijfswereld.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afstemming van het onderwijsaanbod en de evaluatie op de leerplandoelstellingen in mavo in de eerste graad B-stroom en in Frans in bso en tso derde graad.
- De realisatie van de wetenschappelijke vaardigheden voor natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom.
- De materiële uitrusting in een aantal vakken van de algemene vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De doeltreffendheid van de leerbegeleiding.
- De planmatige uitbouw en implementatie van het talenbeleid vanuit een ruim draagvlak.
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk.
- De ICT-integratie in het onderwijsproces in een aantal vakken.
- De verdere uitbouw van het vakoverleg met het oog op de leerplanrealisatie.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De verdere uitbouw van de kwaliteitszorg op school- en vakniveau.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor techniek in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor het specifieke gedeelte in bso derde graad in de studierichting Auto-elektriciteit.
- De bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	techniek	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	techniek	
Graad 3 BSO Auto-elektriciteit		specifiek gedeelte

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **19-05-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Vinciane VANDERHEYDE de inspecteur-verslaggever	Luc DENDOOVEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	